

УДК 071.35

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-4\(10\)-151-157](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-4(10)-151-157)

П'ятничук Ірина Дмитрівна кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри управління та бізнес-адміністрування, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, <http://orchid.org/0000-0003-2876-6422>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ТА СПОРТОМ В КРАЇНАХ ЄС: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ

Анотація. У статті проводиться аналіз нормативно-правового забезпечення публічного управління фізичною культурою та спортом. Зокрема розглядається низка проблем розвитку галузі. Недостатність координації та співпраці між органами державного управління та федераціями спорту на рівні країн-членів ЄС може призвести до неефективного використання бюджетних коштів та низької ефективності в розвитку спорту, що не визначено у чинному законодавстві. Недостатня взаємодія між державами-членами ЄС в галузі спорту та фізичної культури може призвести до розбіжностей у підходах до розвитку спорту в окремих країнах та нерівності в рівні розвитку спорту між країнами. Метою статті є визначення сукупності нормативно-правового забезпечення регулювання фізичної культури та спорту на рівні публічного управління. У статті проводиться аналіз чинного нормативно-правового забезпечення, зокрема, у системі інфраструктурного забезпечення, боротьби з допінгом, масового спорту, толерантності, захисту прав і свобод людини і громадянина. Отже, недосконалість нормативного забезпечення у галузі фізичної культури та спорту, особливо у відношенні до підтримки молодіжного спорту, спортивної реабілітації та адаптивного спорту для людей з обмеженими можливостями, забезпечення інфраструктурою населення та професійних спортсменів, в тому числі з урахуванням питань мобільності, відсутність чіткого законодавчого регулювання у галузі допінгу та етики у спорті, що може призвести до порушення прав та свобод спортсменів визначаються як завдання для визначення перспектив впровадження у систему нормативно-правового забезпечення публічного управління фізичною культурою та спортом. Отже, проблема нормативно-правового забезпечення публічного управління фізичною культурою та спортом в країнах ЄС потребує комплексного підходу та співпраці між органами державного управління та федераціями спорту, а також забезпечення чіткого регулювання.

Ключові слова: публічне управління, фізична культура і спорт, європейська система публічного управління у сфері фізичної культури та спорту

Piatnychuk Iryna Dmytrivna Candidate of Economic Sciences, associate professor, the head of the department, Department of Management and Business Administration, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Shevchenko St., 57, Ivano-Frankivsk, <http://orchid.org/0000-0003-2876-6422>

REGULATORY AND LEGAL PROVISION OF PUBLIC MANAGEMENT OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN EU COUNTRIES: PROBLEMS AND CHALLENGES

Abstract. The article analyzes the normative and legal provision of public management of physical culture and sports. A number of problems of the development of the industry are considered. The lack of coordination and cooperation between state administration bodies and sports federations at the level of EU member states can lead to inefficient use of budget funds and low efficiency in the development of sports, which is not defined in the current legislation. Insufficient interaction between EU member states in the field of sports and physical culture can lead to differences in approaches to the development of sports in individual countries and inequalities in the level of sports development between countries. The purpose of the article is to determine the totality of regulatory and legal support for the regulation of physical culture and sports at the level of public administration. The article analyzes the current legal framework, in particular, in the system of infrastructural support, anti-doping, mass sports, tolerance, protection of human and citizen rights and freedoms. Therefore, the imperfection of regulatory support in the field of physical culture and sports, especially in relation to the support of youth sports, sports rehabilitation and adaptive sports for people with disabilities, provision of infrastructure for the population and professional athletes, including taking into account mobility issues, lack of clear legislative regulation in the field of doping and ethics in sports, which may lead to the violation of the rights and freedoms of athletes, are defined as a task for determining the prospects of introduction into the system of legal support for public management of physical culture and sports. Therefore, the problem of regulatory and legal provision of public management of physical culture and sports in EU countries requires a comprehensive approach and cooperation between state administration bodies and sports federations, as well as ensuring clear regulation.

Keywords: public administration, physical culture and sports, European system of public administration in the field of physical culture and sports

Постановка проблеми. Нормативно-правове забезпечення публічного управління фізичною культурою та спортом в країнах ЄС є однією з ключових складових розвитку цієї галузі. Однак, на сьогоднішній день існують ряд проблем та викликів, які впливають на ефективність цього забезпечення. Недостатня координація та співпраця між органами державного управління та федераціями спорту нерідко викликає ситуації, коли державні органи займаються одними завданнями, а федерації спорту - іншими, при цьому не завжди вони мають спільну стратегію розвитку спорту. Це може призвести до некоректного використання бюджетних коштів та неефективності розвитку спорту. У кожній країні можуть існувати власні методики та підходи до розвитку спорту, що може призвести до розбіжностей в підходах та нерівності в рівні розвитку спорту між країнами та всередині ЄС. Отже, у статті аналізується система нормативного забезпечення у галузі фізичної культури та спорту у країнах ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність теми визначає увагу авторів до даної тематики, зокрема питання розвитку системи ресторанного господарства аналізувалися у дослідженнях Шкорута І., та Молодцов О. [1], Романенко В., Жалій В. [2], Базиляк Н. [3], Нагорняк М. [4], Якубенко Н. [5] та інші.

Мета статті. Метою статті є визначення сукупності нормативно-правового забезпечення регулювання фізичної культури та спорту на рівні публічного управління.

Виклад основного матеріалу. Публічне управління фізичною культурою та спортом в європейському вимірі включає в себе різноманітні заходи, які мають на меті підтримку та розвиток спорту та фізичної активності в цілому. Це охоплює владні структури на різних рівнях (муніципальні, регіональні та національні), організації громадянського суспільства, спортивні організації та клуби, а також індивідуальні спортсмени та тренери.

Основні завдання публічного управління фізичною культурою та спортом в європейському вимірі включають забезпечення доступу до спортивної інфраструктури та програм для всіх верств населення, підвищення рівня фізичної активності населення, забезпечення високої якості спортивної підготовки та здоров'я спортсменів, а також підтримка розвитку спортивної індустрії та спортивного туризму. інфраструктури для різних категорій населення [1].

В Європейському Союзі забезпечення доступу до спортивної інфраструктури для різних категорій населення є важливим завданням у сфері фізичної культури та спорту. Для досягнення цієї мети було розроблено різноманітні програми та ініціативи.

Одна з таких ініціатив - це програма "Європейський тиждень спорту", яка проводиться щорічно з 2015 року і має на меті залучити громадськість до

фізичної активності та спорту. Під час тижня спорту організуються різноманітні події та акції, які сприяють залученню громадян до занять спортом та фізичної активності [2].

Крім того, в ЄС існує ряд програм та ініціатив, спрямованих на підтримку різних категорій населення, таких як діти та молодь, жінки, люди похилого віку, люди з інвалідністю та інші. Програми передбачають створення спеціальних спортивних об'єктів, доступних для людей з різними потребами, а також розроблення спеціальних програм тренувань та заходів, спрямованих на залучення цих категорій населення до занять спортом та фізичної активності [3].

Забезпечення доступу до спортивної інфраструктури для різних категорій населення є важливою складовою стратегії Європейського Союзу з питань фізичної культури та спорту, оскільки воно сприяє поліпшенню здоров'я населення, зниженню ризику розвитку хвороб та підвищенню якості життя.

Доступ до спортивної інфраструктури для населення та професійних спортсменів регулюється різними нормативними документами Європейського Союзу, серед яких [4-5]:

- Хартія з фізичної активності: прийнята в 2015 році, ця Хартія містить набір принципів та рекомендацій, спрямованих на сприяння фізичній активності та спорту в Європі, в тому числі на забезпечення доступу до спортивної інфраструктури.

- Директива Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу про боротьбу з допінгом у спорті: прийнята в 2004 році, ця директива містить положення про забезпечення доступу до спортивної інфраструктури для професійних спортсменів.

- Різні програми фінансування: Європейський Союз фінансує різні програми з підтримки спорту, зокрема програму "Еразмус+" та програму "Європейська співпраця в галузі спорту".

- Законодавство щодо дискримінації: в Європейському Союзі існують різні законодавчі акти, що забороняють дискримінацію за ознаками, такими як вік, стать, раса та інші. Це також означає, що усім громадянам Європейського Союзу повинен забезпечуватися рівний доступ до спортивної інфраструктури

У європейському вимірі публічне управління фізичною культурою та спортом зазвичай базується на принципах демократії, прозорості та партнерства між різними зацікавленими сторонами. Воно реалізується через використання різноманітних інструментів, таких як публічно-приватні партнерства, співпраця з громадськими організаціями та спортивними клубами, розробка національних стратегій та програм, фінансування з державного бюджету та інших джерел [6-7].

У законодавстві Європейського Союзу з фізичної культури та спорту закріплено захист прав і свобод людини і громадянина. Основні документи, що регулюють цю сферу, включають такі [8-10]:

- Договір про функціонування ЄС. Цей документ закріплює принципи та правила, які регулюють права та свободи громадян ЄС, зокрема, свободу вибору професії та право на працю.

- Хартія основних прав Європейського Союзу. Цей документ містить перелік прав та свобод, які гарантує ЄС громадянам своїх країн. До цих прав входять, зокрема, право на життя, на недоторканість особи, на свободу думки, совісті та віросповідання, на свободу вираження своїх поглядів, на свободу зібрань та асоціацій, а також право на працю та на гідні умови праці.

- Директива ЄС про боротьбу з допінгом у спорті. Цей документ містить норми, які встановлюють обов'язки для держав-членів ЄС щодо боротьби з допінгом у спорті та захисту здоров'я спортсменів.

- Рішення ЄС про боротьбу з насильством та расизмом у спорті. Цей документ закріплює норми, які забороняють насильство та расизм у спорті, а також встановлюють механізми захисту прав та свобод громадян від таких проявів.

- Директива ЄС про охорону здоров'я та безпеку на робочому місці. Цей документ містить норми, які встановлюють обов'язки для роботодавців щодо охорони здоров'я та безпеки працівників.

Висновки. Отже, Законодавство ЄС з фізичної культури та спорту містить низку норм, які закріплюють права та свободи людини і громадянина в цій сфері. Відповідно до цих норм, держави-члени ЄС зобов'язані боротися з допінгом у спорті, насильством та расизмом, а також забезпечувати безпеку та охорону здоров'я спортсменів.

Це свідчить про те, що ЄС ставить перед собою завдання підтримувати та розвивати спорт як важливу галузь, забезпечуючи при цьому захист прав та свобод громадян. Таке регулювання в ЄС сприяє створенню сприятливих умов для розвитку спорту в країнах-членах ЄС та підвищенню рівня здоров'я та фізичної активності населення.

Література:

1. Шкорута, І., & Молодцов, О. (2023). До питання про європеїзацію інститутів публічного управління та адміністрування. Матеріали конференцій МЦНД, (10.02.2023; Житомир, Україна), 43–48. вилучено із <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/403>

2. Романенко В. Управління в сфері фізичного виховання та спорту в контексті освітньої реформи в Україні / В. Романенко ; наук. кер. Р.В. Жалій // Тези 74-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, 25 квітня–21 травня 2022 р.). – Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. – Т. 2. – С. 270–272.

3. Базиляк, Н. О. (2022). Особливості формування та реалізації освітньої політики в гуманітарній сфері щодо стратегії інновацій у країнах Європейського Союзу. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування, (2), 10-16. <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.2.2>
4. Нагорняк М.М. Кращі Європейські практики управління процесами розвитку фізичної культури та спорту // М. М. нагорняк // Наукові інновації та передові технології. Випуск 2 (16). 18 лютого 2022. URL: DOI:10.52058/2786-5274-2023-2(16)-109-117
5. Якубенко Н.А. Міжнародно-правове регулювання боротьби з допінгом в спорті. - Дипломна робота на здобуття ступеня бакалавр спеціальності "Міжнародне право". - Національний авіаційний університет. - Київ, 2022. - 67 с URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/55499>
6. Нерода Н. В. Організаційні та правові засади європейського професійного спорту: дис. ... канд. з фіз. виховання і спорту : 24.00.01. Львів, 2018. 232 с.
7. Канєнберг-Сандул О. К. Ідейні основи та нормативні стандарти етики публічної влади країн ЄС / О. К. Канєнберг-Сандул // Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – Т. 1. – С. 438-441.
8. Організація системи забезпечення національної стійкості на регіональному та і місцевому рівнях : аналіт. доп. / [Резнікова О.О. Войтовський К.Є. Лепіхов А.В.] ; за заг. ред. О.О. Резнікової. Київ : НІСД, 2021. 140 с.
9. Толкованов В.В. Стандарти та принципи доброго врядування на місцевому і регіональному рівнях як загальноєвропейська цінність. Державне управління: удосконалення та розвиток. № 12. 2012. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=565>
10. Honcharuk, V. (2022). Legal regulation and institutional support for the interaction of public authorities and institutions of civil society. Public Administration and Regional Development, (17), 925-956. <https://doi.org/10.34132/pard2022.17.12>

References:

1. Shkoruta , I., & Molodtsov , O. (2023). Do pytannia pro yevropeizatsiiu instytutiv publicnoho upravlinnia ta administruvannia [To the issue of Europeanization of institutions of public management and administration]. Materialy konferentsii MTsND, (10.02.2023; Zhytomyr, Ukraina), 43–48. vylucheno iz <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/403> [in Ukrainian]
2. Romanenko V. (2022) Upravlinnia v sferi fizychnoho vykhovannia ta sportu v konteksti osvitoi reformy v Ukraini [Management in the field of physical education and sports in the context of educational reform in Ukraine] / V. Romanenko ; nauk. ker. R.V. Zhalii // Tezy 74-yi naukovi konferentsii profesoriv, vykladachiv, naukovykh pratsivnykiv, aspirantiv ta studentiv Natsionalnogo universytetu «Poltavska politekhnikha imeni Yuriiia Kondratiuka» (Poltava, 25 kvitnia–21 travnia 2022 r.). – Poltava : Natsionalnyi universytet imeni Yuriiia Kondratiuka. – Т. 2. – S. 270–272. [in Ukrainian]
3. Bazyliak, N. O. (2022). Osoblyvosti formuvannia ta realizatsii osvitoi polityky v humanitarnii sferi shchodo stratehii innovatsii u krainakh Yevropeiskoho Soiuzu [Peculiarities of the formation and implementation of educational policy in the humanitarian sphere regarding innovation strategy in the countries of the European Union]. Tavriyskyi naukovyi visnyk. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia, (2), 10-16. <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.2.2> [in Ukrainian]

4. Nahorniak M.M. (2022) Krashchi Yevropeiski praktyky upravlinnia protsesamy rozvytku fizychnoi kultury ta sportu [The best European practices of managing the processes of development of physical culture and sports] // M. M. nahorniak // Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii. Vypusk 2 (16). 18 liutoho 2022. URL: DOI:10.52058/2786-5274-2023-2(16)-109-117 [in Ukrainian]
5. Iakubenko N.A. (2022) Mizhnarodno-pravove rehuliuвання borotby z dopinhom v sporti [International legal regulation of the fight against doping in sports]. - Dypломna robota na zdobuttia stupenia bakalavr spetsialnosti "Mizhnarodne pravo". - Natsionalnyi aviatsiinyi universytet. - Kyiv. - 67 s URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/55499> [in Ukrainian]
6. Neroda N. V. (2018) Orhanizatsiini ta pravovi zasady yevropeiskoho profesiinoho sportu [Organizational and legal foundations of European professional sports] : dys. ... kand. z fiz. vykhovannia i sportu : 24.00.01. Lviv, 2018. 232 s. [in Ukrainian]
7. Kanienberh-Sandul O. K. (2022) Ideini osnovy ta normatyvni standarty etyky publichnoi vlady krain YeS [Ideological foundations and normative standards of ethics of public authorities of the EU countries] / O. K. Kanienberh-Sandul // Yevropeiskyi vybir Ukrainy, rozvytok nauky ta natsionalna bezpeka v realiiakh masshtabnoi viiskovoi ahresii ta hlobalnykh vyklykiv KhKhI stolittia» (do 25-richchia Natsionalnogo universytetu «Odeska yurydychna akademiia» ta 175-richchia Odeskoi shkoly prava) : u 2 t. : materialy Mizhnar.nauk.-prakt. konf. (m. Odesa, 17 chervnia 2022 r.) / za zahalnoiu redaktsiieiu S. V. Kivalova. – Odesa : Vydavnychiy dim «Helvetyka». – T. 1. – S. 438-441. [in Ukrainian]
8. Orhanizatsiia systemy zabezpechennia natsionalnoi stiikosti na rehionalnomu ta i mistsevomu rivniakh [Organization of the system of ensuring national sustainability at the regional and local levels] : analit. dop. / [Reznikova O.O. Voitovskyi K.Ie. Lepikhov A.V.] ; za zah. red. O.O. Reznikovoii. Kyiv : NISD, 2021. 140 s. [in Ukrainian]
9. Tolkovanov V.V. (2012) Standarty ta pryntsypy dobroho vriaduvannia na mistsevomu i rehionalnomu rivniakh yak zahalnoievropeiska tsinnist [Standards and principles of good governance at the local and regional levels as a pan-European value]. Derzhavne upravlinnia : udoskonalennia ta rozvytok. № 12. 2012. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=565> [in Ukrainian]
10. Honcharuk, V. (2022). Legal regulation and institutional support for the interaction of public authorities and institutions of civil society. Public Administration and Regional Development, (17), 925-956. <https://doi.org/10.34132/pard2022.17.12> [in English]